

Larsåke W Persson om sorgens och längtans plats i våra liv. Sidan 8

Sorgegruppen hjälper. Sidan 7

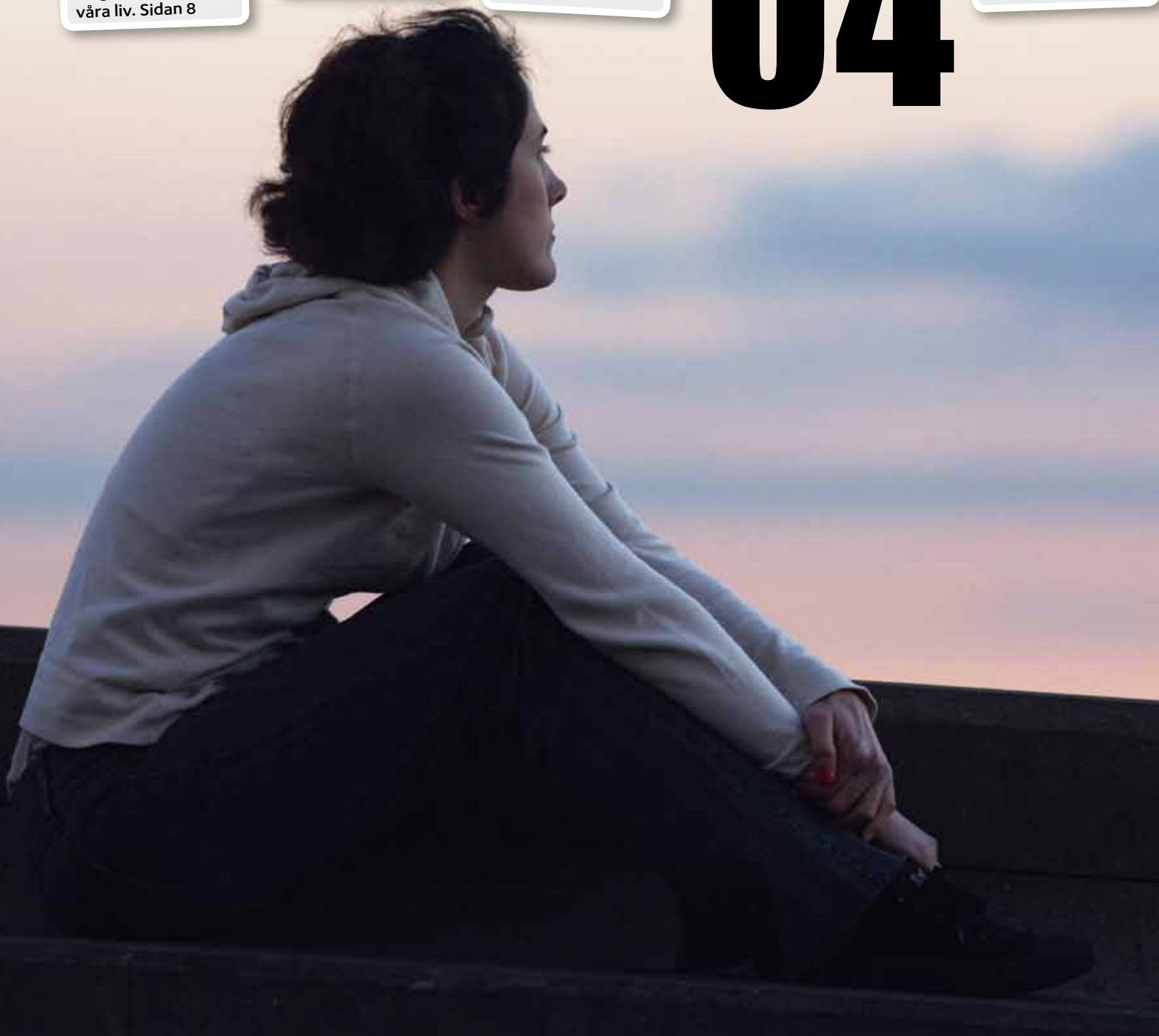

Bandkväll – en scen öppen för alla. Sidan 16

Gå en Alphakurs! Så här tyckte deltagarna. Sidan 20

NR 04

Sorgen – en väg till livet.

”Det blir ett före och ett efter där livet fortsätter under nya villkor” Sidan 4-6

ÖSTERHANINGE FÖRSAMLING

Besöksadress Runstensvägen 14
Postadress Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel 08-555 670 00
telefontid mån-tors kl 08.30-15.00
fre kl 8.30-14.00
Telefax 08-555 670 03

HEMSIDA
www.osterhanningeforsamling.se

E-POST:
osterhanninge.forsamling@svenskakyrkan.se

PLUSGIRO 10 00 04-1

BOKNING AV DOP
Karin Olausson 08-555 670 25

**BOKNING AV VIGSEL
ELLER BEGRAVNING**
Marika Guhrén 08-555 670 04

KYRKOGRÅRDSFÖRVALTNINGEN
Kyrkogårdschef Kai Toneby 08-555 670 01
Assistent Carolina Hösoyén 08-555 670 02
E-post:
osterhanninge.kyrkogard@svenskakyrkan.se

**BEHÖVER DU PRATA MED NÅGON
SOM HAR TYSTNADSPLIKT?**
En präst finns alltid tillgänglig
måndag-fredag kl 10.00-12.00.
Ring vår växel 08-555 670 00 eller besök oss.
Mellan kl 21.00-06.00 kan du nå
Jourhavande präst på telefon 112.

KYRKOHERDE Martin Marcolla
Telefon 08-555 670 34

REDAKTION & INFORMATION
Redaktör/informatör
Charlotte Persson 08-555 670 36
Informationsassistent
Catharina Fredrikson 08-555 670 35
Grafisk produktion AD Design, Stockholm
Tryck TMG Sthlm

VÅRA KYRKOR

S:T ESKILS KYRKA
Runstensvägen 14, Handen

ÖSTERHANINGE KYRKA
Klockarlötsvägen

JORDBRO KYRKA
Moränvägen 17

VENDELSÖ KYRKA
Skomakarvägen 18

BRANDBERGENS FÖRSAMLINGSLOKAL
Jungfruns gata 415

Svenska kyrkan
ÖSTERHANINGE FÖRSAMLING

Notiser

ALLA BARN I CENTRUM - ABC

ABC är tematräffar för föräldrar med barn 3-12 år, med syftet att främja barns utveckling genom att stärka relationen mellan föräldrar och barn. Under träffarna ges möjlighet att diskutera föräldraskap med andra föräldrar. Innehållet handlar bl a om hur föräldrar kan främja sitt barns självkänsla, hur man kan arbeta för att stärka relationerna i familjen

och hur konflikter kan förebyggas. Ett samarbete mellan Österhanninge församling och Haninge kommun.

I höst erbjuds två kurstillfällen:

Måndagar kl 19.00-21.15, start 12.9.
Fredagar kl 9.00-11.30
(i samband med den fasta barn- och föräldragruppen), start 16.9.
Anmälan tel 555 670 55.

ABC-grupper arrangeras också på familjecentralen i Brandbergen, anmälan tel 555 670 57.

ИЗУЧЕНИЕ БИБЛИИ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ !

Старт 14 сентября
18.00 - 20.30, Jordbro kyrka

Контактный телефон
070 - 4040505, Даниил

ALPHAKURS

I höst börjar en ny Alphakurs i Jordbro kyrka – och fortsättningskursen Beta kommer att gå parallellt på samma tider. Läs mer om Alpha på baksidan av tidningen.

Start/prova på kväll: onsdag 14 september kl 18.00-20.30.
Plats: Jordbro kyrka, Moränvägen 17.

Kostnad: Kursen är gratis, men en avgift tas ut för kursmaterial, mat och helgen. Anmälan och frågor: Veronica Willner, 08-555 670 61, veronica.willner@svenskakyrkan.se

OMFATTANDE STUDIE OM SVENSKA KYRKANS MEDLEMMAR

Å ena sidan en närvarande, hoppingivande kyrka med ett stort förtroendekapital. Å andra sidan medlemmar med en relativt svag relation till kyrkan och ointresse för kristen tro. Det visar studien *Medlem 2010*, där hela 10 700 medlemmar beskriver sin relation till Svenska kyrkan.

Studien presenteras i boken *Svenska kyrkans medlemmar* (Verbum) och är skriven av Jonas Bromander, chef för analysenheten på kyrkans kansliet i Uppsala. Författaren betonar att ett nyckelord i boken är relevans.

– Det är dels för att ganska få upplever kyrkan som

relevant, men medlemmarna menar samtidigt att kyrkan bör vara relevant i en samtid där det fortfarande finns stora sociala problem och inte minst en längtan efter att finna mening med livet, förklarar Jonas Bromander.

– Studien har visat att kyrkligt engagemang, tron och religiositeten kan fungera som ett meningsbärande system även i vår egen samtid. Den insikten är värd att bygga vidare på.

Jonas Bromander

Några resultat från undersökningen:

– Den som inte är konfirmerad tycks ha svårare att se relevansen i sitt medlemskap.

– Medlemmarnas

associationer till kyrkan är mer positiva än negativa. Kyrkan upplevs som både öppen och närvarande, men i viss mån också som konservativ och gammaldags.

– De som är i störst behov av hopp, tröst och öppna dörrar verkar inte uppleva att kyrkan kan ge detta på samma sätt som de som är mer nöjda med livet.

– Dop, konfirmation, vigsel och begravning, är den största kontaktytan med såväl medlemmar som icke medlemmar.

WASAS UTSMYCKARE GJORDE ÄVEN PREDIKSTOL

Regalskeppet Wasa och predikstolen i Österhaninge kyrka tros vara utsmyckade av samme mästare.

Det är historikern Olle Madebrink som har gjort upptäckten. Förklaringen är att det var amiralsfamiljen Bielkenstierna, med uppdrag inom flottan på Skeppsholmen, som beställde predikstolen till släktens kyrka. Man anlidade Mårten Redtmer, den tyske mästaren, som i början av 1600-talet även gjorde figurerna till regalskeppet Wasa. Predikstolen är tillverkad 1632 och används fortfarande.

TRO, HOPP OCH KÄRLEK

Funderar du på att konfirmeras? Då är du inte ensam! Förra året var det nästan 40 000 som konfirmerades i Sverige, och det lär bli minst lika många i år! Du som är född 1996 eller 1997 har fått en inbjudan till konfirmation hem i

KONFIRMATION

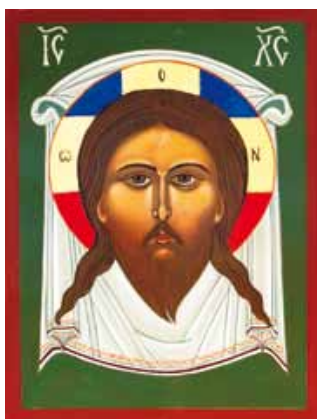
brevlådan – du kan också läsa mer om konfirmation på hemsidan www.osterhaningeforsamling.se. Anmäl dig senast 11 september!

Vill du veta mer, ta med dig föräldrarna och kom på informationsträff onsdag 7 september kl 19. Då berättar vi mer om de olika alternativen, ni får träffa ledarna och det finns möjlighet att ställa frågor.

IKONMÅLNING

Vi går igenom ikonmåleriets teknik, färgernas betydelse, lite historia och teologi. Ikonmåleri har rötter i antiken från bl a den bysantinska perioden.

Tisdagar kl 18.00-20.30 i S:t Eskils kyrka, start 20.9, 10 ggr. Kursavgift 1600 kr. För frågor och anmälan, ring Gabriel Jara Briones, 073-684 28 16.

”Lova mig att du aldrig dör”

Betraktelse

Gun-Britt Boström, diakon

När jag var liten var den viktigaste personen för mig min mormor Signe. Hon älskade mig vad jag än gjorde. Hon tyckte visserligen inte om att jag målade på hennes vita hus med röd oljefärg eller att jag åkte skidor genom det stängda källarfönstret. Men hon tyckte om mig. Antagligen är det hon som har påverkat min bild av Gud, trots att hon aldrig talade om Gud. Hon visade på den villkorlösa kärleken.

När jag var 4-5 år började jag inse att mormor är gammal. Tänk om hon dör! Jag sa till henne: – Lova mig att du aldrig dör. Hon tog mitt huvud mellan sina händer log mot mig och sa: – Jag lovar dig lilla gumman att jag aldrig ska dö. Det var skönt att höra henne säga så. Fast jag visste, trots min ringa ålder, att alla människor dör någon gång. Hon visste det också. Kanske var innebörden i hennes svar: jag vill inte dö ifrån dig.

Jag tänker ofta på att det inte går att förbereda sig på sin egen eller sina närståendes död genom att finnas nära andra som drabbats och ta del av deras tankar och känslor. Varje människa måste göra sin egen erfarenhet. Det går inte heller att förbereda sig på hur sorgen och alla dess känslor påverkar relationen till Gud. En del berättar om tryggheten i sin tro och om känslan av Guds närvaro när de drabbas av egen sjukdom eller en älskad människas död. Gud finns med i allt det svåra och hjälper och tröstar.

Andra berättar om raseriet de känner mot den Gud de betraktat som god och allsmäktig och som nu, trots alla böner, tillåtit detta fruktansvärda att hända. Min övertygelse är att Gud tål att höra allt. All vår sorg och ilska, smärtan, tomheten, längtan och saknaden och de smärtsamma tankarna får finnas.

Min mormor dog när jag var 13 år. Samtidigt med sorgen och saknaden fanns en stor tacksamhet. Allt det goda hon givit mig fanns kvar och så småningom kunde jag ge det vidare till mina barn och nu ser jag hur mina barn visar sina barn den villkorlösa kärleken.

Sorgen

– en väg till livet

När det svåraste har hänt får livet en ny tideräkning. Det blir ett före och ett efter där livet fortsätter under nya villkor. – Det som sker i våra liv, även de svåraste händelserna, behöver sättas in i ett sammanhang och helst få en mening för att kunna integreras i våra livsberättelser, säger Lars Björklund, präst och kaplan på Sigtunastiftelsen, som kommer till Öppna rum i höst.

En februarimorgon för många år sedan tog en av mina vänner livet av sig. Vi hade bara hunnit till de första tonåren, livet låg fortfarande och väntade när hon tryckte på stoppknappen den där gråa vintermorgonen. Hela våren drabbades jag av någon odefinierbar skuld och olust när jag såg hennes pappa på gatan där vi lekt oss igenom vår barndom. Jag ville säga något, trösta, men orden ville inte infinna sig. Kanske också för att hans anletsdrag hade stelnat i ett fruset, icke kontaktbart uttryck. Hans sorg hade slutit sig som en hinna mellan honom och livet.

Bemötandet av en annan människas sorg är ett område där många av oss famlar. Kanske för att det inte finns något vi kan säga eller göra som kan förändra tidens gång och skänka livet åter till den som har dött.

– Det väcker oftast den största existentiella oron hos oss, vi vill inte bli påmindas om döden och vår egen vanmakt inför den. Det värsta har redan hänt, så vad ska man säga då? Vi vill inte påminnas om vår egen vanmakt, att det inte finns något vi kan göra. Det är ingen situation som enkelt går att lösa, säger Lars Björklund.

– Hela samhället är idag så lösningsfokuserat, inom behandlingsvärden har vi den kognitiva beteendeterapin som bygger på konkreta uppgifter som ska hjälpa dig att förstå och se mönster i din ångest, för att därmed kunna hantera den. Det är effektivt och funktionellt men vad det gäller existentiella upplevelser finns det inga givna lösningar. Vid sorg infinder sig ofta en känsla av att vara övergiven – av livet, av Gud och av andra människor. Då kan det få en stor effekt om en annan människa finns där och delar känslan av vanmakt. Ett sätt att möta någon i sorg kan vara att använda jagbudskap. Du skulle t ex ha kunnat säga till din väns pappa; ”Jag tänker ofta på henne”, så får den andra avgöra om han vill prata vidare. Det blir ett sätt att kommunicera att jag vet vad som har hänt och att jag tänker på den som är död, säger Lars.

Kom tomhänt

Lars Björklund har arbetat på Akademiska sjukhuset i Uppsala i många år. Idag är han kaplan på Sigtunastiftelsen och är dessutom en flitigt anlita föreläsare. Han har också skrivit flera böcker om sorg och sorgearbete. För några år sedan skrev han just om bemötande av anhöriga i *Modet att ingenting göra* (Libris) och för två år sedan kom *Vägar i sorgen* (Natur & Kultur) som han skrev tillsammans med Göran Gyllenswärd, leg psykolog.

Det ligger ett helande i själva mötet, menar Lars Björklund. Att någon finns där och lyssnar när den som har förlorat en älskad minns, återskapar och uttrycker alltifrån frustration till vanmakt eller skuld.

– För det mesta handlar det om att komma tomhänt till den som behöver hjälp. Är man fylld av förberedelser av att ge, så finns det inte längre plats för den människa vi ska möta.

I höst kommer han till Öppna rum för att prata om sorg under rubriken Sorgen – en väg till livet. Och den rubriken som först kan verka som en motsättning säger han bygger på en tanke ”om en längtan efter kärlek.”

– Sorgen pekar mot kärleken, antingen en kärlek som du har upplevt och nu sörjer att du förlorat eller också pekar den mot en kärlek som du längtade efter men aldrig fick uppleva. Och vågar man bejaka sorgen, den där riktningen mot kärlek kan det öppna upp för en ny möjlighet.

I *Vägar i sorgen* beskriver Lars Björklund och Göran Gyllenswärd sorg som en reaktion på en förlust av något

TEXT: ANN THÖRNBLAD
FOTO: MIA CARLSSON

” Sorgen pekar mot kärleken, antingen en kärlek som du har upplevt och nu sörjer att du förlorat eller också pekar den mot en kärlek som du längtade efter men aldrig fick uppleva. ”

Lars Björklund, präst och kaplan på Sigtunastiftelsen, kommer till Öppna rum i höst.

som varit viktigt för oss. ”Det kan också vara reaktionen på en förlust av någon som vi önskat skulle ha varit viktig för oss, kanske någon om vi ville ha en relation till men aldrig fick. Förlusten kan också beskrivas som den förlorade framtiden för både den som dött och den efterlevande.” De beskriver sedan olika faser i ett sorgeförlopp. Allt ifrån sorgen och förlusten till insikten om att det som har inträffat är verklighet och hur gestaltningen och mötet med andra människor kan bli vägar att gå vidare.

– Sorgen finns kvar, men man kan lära sig att leva med den och hitta sätt att integrera den med den egna livsberättelsen.

Gestaltande kan förlösa

Den som har varit med om något svårt upplever det ofta som presensbetonat, det äger fortfarande rum här och nu, därför är det viktigt att hitta redskap att gestalta det man varit med om. Att skriva, måla, att börja med t ex ett trädgårdsprojekt – att uttrycka det man varit med om. Den som stannar i sin sorg upplever den som ett kroniskt presens, det fortsätter att göra lika ont trots att tiden går, genom att få berättat och gestalta kan det bli en väg att lägga händelsen till historien, säger Lars Björklund.

I *Vägar i sorgen* beskriver Lars Björklund och Göran Gyllenswärd just hur gestaltande kan förlösa en människa från känslor av meningslöshet och skuld till att successivt förmå integrera tragedin i den personliga livsväven. De beskriver hur en kvinna som mist sin älskade i en naturkatastrof, och själv varit nära att dö, kände ett ansvar för hans död.

”En dag ritade hon en teckning med två livsvägar. Den ena vägen var hennes egen, den andra den älskades. När hon ritade den andra drog hon plötsligt ett streck över den vägen. Den hade ett slut. Vid insikten kom tårar. När reaktionen lagt sig började kvinnan fundera över livets villkor: Har vi verkligen ansvar för varandras död? Vad vet vi om när det är dags att dö eller inte? Kvinnan kom fram till att

det fanns saker som låg utanför hennes egen kontroll och personliga ansvar. Hon kom fram till att vi människor inte har ansvar för allt det som sker, något hon trott tidigare.”

”Det finns inga svar”

Även om orden och konsten kan befria och hjälpa oss människor att försonas med det oåterkalleliga, så finns det tragedier som blir för tunga att bära. Vi vill gärna läsa in en mening även i det allra svåraste, åtminstone spåra en mening i möten och insikter som sker efter det inträffade. Vi har alla, mer eller mindre, influerats av ordspråk som ”Det som inte dödar, härdar” och ”Inget ont som inte har något gott med sig”, men Lars Björklund menar att det är en schablon att sorger och förluster alltid leder till en ökad mognad.

– Ibland blir slaget för hårt, man kan jämföra det med en boxare som slås ut av knock-out, vari ligger träningen i det? Vissa särskilt svåra händelser, där en man eller en kvinna har förlorat sin familj i t ex en trafikolycka, kanske bara leder till ett trasigt liv. Så den schablonen vill jag punktera.

I sådana stunder är det lätt att brottas med frågan ”varför”. En fråga som Lars Björklund har fått många gånger i sin roll som präst och själa-

sörjare. Men hans svar är att det inte finns något svar.

– Det finns inga svar och det finns en idé om att vi i kyrkan ska äga svar på de svåraste frågorna. En stor del av människans problem, som sjukdom och död, går inte att enkelt lösa. Men jag har en tilltro till människans förmåga att efter en förlust gå vidare även när det ser som mörkast ut. Även om hoppet inför framtiden har gått förlorat kan det födas på nytt. Hopp är ingenting konstant, det är något som vi behöver erövra i perioder. Om vi har modet att vänta in, kan ett nytt hopp födas.

Livet kan överraska, bjuda in oväntade möten och händelser som vi inte styr över. Någon dag efter samtalet med Lars Björklund hör jag en inspelning från P1 där Lars pratar om tiden och livet i *Tankar för dagen*. Han säger bland annat;

”Vi äger inte tiden, den är flyktig som hela livet. Om vi tänker att vi tar emot tiden, kan förhållningssättet bli lugnare, det kommer alltid ny tid. När allt är jobbigt och besvärligt på olika sätt vet vi att det inte kommer förbli så för alltid. Tiden ändrar så småningom på allt. Det kommer alltid ny tid. Livet bär hela tiden delar som jag inte har kontroll över.”

Sorgegrupper hjälper

I en sorgegrupp får man sätta ord på det man varit med om och dela det med andra som också har drabbats av en förlust. Här kan man upptäcka att man inte är helt ensam i sin upplevelse.

– Det går aldrig att ”ta bort” sorgen, men vi kan hjälpa varandra att bearbeta den, säger Eija Alpimaa Magnusson. Det hjälper att berätta. Eija är en av prästerna i församlingen som arbetar med sorgegrupperna.

En sorgegrupp träffas sju gånger, en gång i veckan. Den som förlorat en nära anhörig får en inbjudan att delta ett par månader efter dödsfallet. Varje samling utgår från ett tema – till exempel den egna livsberättelsen, samtal kring dödsfallet, om begravningen, om hur det är just nu och hur framtiden kan se ut.

– Att gå till sorgegruppen innebär att man får två timmar som bara är till för att bearbeta förlusten. Det kan vara skönt att få den tiden, att inte behöva ta hänsyn till andra anhöriga och kunna vara precis så ledsen som man är. Och att få prata om den döde. Ibland kanske vänner och bekanta verkar tröttna, tycker att det är dags att livet blir som vanligt igen för den drabbade. Men livet blir aldrig riktigt som vanligt igen, säger Eija. I sorgegruppen finns några som orkar lyssna.

– Med tiden lär man sig att leva med sorgen. På ett sätt kommer den aldrig att försvinna, tänker jag. Men det gör inte lika ont efter ett tag – man kommer ihåg de goda och fina minnena. Man får lära sig ett nytt sätt att leva – utan den som man delade sitt livs vardag och fest med. Någon har sagt att mot sorgen hjälper bara sorgen. Varje sorg är unik och varje människa sörjer på sitt sätt, men man måste gå igenom det.

– Som sörjande behöver man mycket tid och människor som orkar lyssna om och om igen. Man behöver få gråta – och skratta. Dela minnen. Gärna med många. Vid begravningar brukar jag ofta säga att minnen är som en skatt som man kan dela med varandra och det hjälper. Det kan vara skönt att höra vad andra kommer ihåg. Det är viktigt att få prata om den som har

dött. Inte ens försöka glömma. Att tända ljus, titta på bilder – sådant är viktigt.

Som präst möter du många sörjande. Hur tänker du att man på bästa sätt möter en medmänniska som drabbats av sorg?

– Det är inte så viktigt vad man säger, det viktigaste är att man orkar vara där. Vara närvarande och lyssnande, krama om hellre än att säga att ”det blir bra snart”. Många känner sig ganska ensamma, särskilt när begravningen är över.

– Jag tycker att sorgegrupperna känns meningsfulla och viktiga. Också för oss som gruppleadare. Även om inte sorgen är min, så bär jag en del av den medan vi träffas. Det är känslomässigt krävande, men samtidigt ger det så mycket.

TEXT: CHARLOTTE PERSSON

”Sorgen är ett stort kapitel”

Solveig Lindkvist förlorade sin man Sven i slutet av maj 2009. Han drabbades av cancer och var 86 år när han dog. Då hade de levt tillsammans i 55 år.

– Det var en lång tid och vi har haft ett rikt liv, därför var det svårt när han dog. Han ville aldrig prata om döden. Plötslig var han borta och jag hade ingen aning om hur han ville ha det med till exempel begravningen.

– Jag bara grät. Det var en stor

ensamhet att förlora den jag delat livet med så länge, som jag tyckt om, planerat allt med och levt ihop med. Varje morgon åt vi tillsammans, planerade vad vi skulle göra under dagen...

Det är en ensamhet som inte går att beskriva.

– Sorgen är ett stort kapitel, den måste man ta hand om själv. Man får gråta mycket, det ger en viss styrka sen.

Solveig fick en inbjudan till en sorgegrupp. Hon säger att det var bra

att få dela sorgen, men också att få lära känna andra i samma situation – alla i gruppen hade förlorat sin make/maka. Hon berättar att hon fortsatt träffa några av dem även efteråt.

– Vi hade väldigt djupgående samtal och det var givande. Det känns som att jag var den som sörjde mest – jag bara grät och grät – kanske blev jag mer ensam eftersom jag inte har någon kontakt med barn och barnbarn som många av de andra hade.

Sorgens och längtans plats i våra liv

– I alla tider har människor upplevt förluster, man mister sånt som är kärt – relationer, ting, drömmar – så har det alltid varit. Vad kan man hoppas på när livet gått sönder? Kan allt bli bra igen, eller är det för sent? Hur hel kan man bli som människa?

Larsåke W Persson har funderat kring livets möjligheter och begränsningar i sin bok ”Hur hel kan man bli?”. I en människas liv finns omständigheter som inte går att förändra, vi måste till exempel förhålla oss till vårt arv och det sammanhang vi föds in i. Och vi vet att livet har sina givna gränser. Men det finns också mycket vi kan göra något åt och förändra i livet.

När Larsåke skulle skriva om hur helt livet kan bli, tog han sin utgångspunkt i Sinnesrobörens rader om sinnesro, mod och förstånd.

– Jag tänker mig sinnesrobönen som en sorts sorteringsredskap, som hjälper oss att dela upp allt vi har framför oss i två olika högar – det vi måste släppa för att det inte går att göra något åt, och det som vi kan ta itu med och förändra. Vi lägger ofta för mycket energi på sådant som inte går att ändra på.

Inget helt liv utan tårar

– Livet innehåller gränser, döden är den sista som är omutlig, men det finns andra också. Varje sådan gräns kan leda till sorg över att jag inte får som jag vill. Man upplever smärta och om man inte får gråta och vara bedrövad, då måste man låtsas som att sorgen inte finns. Då blir det inget helt liv, och då finns det en viktig del av mig själv som inte kommer fram.

– Både sorg och längtan uttrycker en relation till något vi inte har. Något vi har förlorat eller något vi ännu inte har fått. Man kan säga att uttrycket mindfullness, att vara närvarande i nuet, i en mening är motsatsen till sorg och längtan. Att vara här och nu, att tänka på sin andning, leva tätt intill dagarna – det är en överlevnadsmetod som är nödvändig ibland. Men sorgens och längtans relation till det som inte finns just nu ger nog livet en djupare dynamik.

En livshållning som inte har med döden i räkningen riskerar att göra livet trivialt och ytligt. Den leder till en orimlig jakt på eget välbefinnande i nuet och en flykt från alla påminnelser om smärta och lidande.

– Vi är rädda att förlora kontrollen i olika avseenden över livet, säger Larsåke. När vi inte har kontroll är vi utlämnade åt omständigheterna. Vi har blivit bortskämda med att vi kan ha kontroll, medan tidigare generationer visste att ”människan spår men Gud rår”. I dag kan vi till exempel kräva nolltolerans för olyckor i trafiken, men det är en önsketanke om hur livet borde vara.

Hur hanterar man en förlust?

Larsåke berättar i sin bok om sin mormor och morfar som levde i

Oskarshamn i början av 1900-talet. De hade nio barn – och tre av dem dog unga. Sonen Ivar var bara elva år när han råkade ut för en tragisk olycka och omkom. Hur kan livet någonsin bli riktigt helt igen, för den som förlorat en son eller en bror i en olycka? Hur ska man tänka om ett liv som bara blev elva år långt och dessutom tog slut på ett så tragiskt sätt. Kan det kallas för ett helt liv?

– Förlusten av Ivar var oerhört smärtsam och tung för min mormor. Ofta lär hon ha fört den på tal, och varje gång mindes hon en egendomlig omständighet från olyckskvällen "... och det minns jag så väl, att Ivar sa innan han gick: Mamma, vi ber min aftonbön, innan jag går, för sen är jag så trött när jag kommer hem." De orden blev en tröst för mormor. Det var som om hon tänkte att Ivar ändå hade fått sluta sitt liv väl.

– Man brukar säga att en sörjande har fyra uppgifter att lösa för att kunna komma igenom sin sorg. Genom att tala om "uppgifter" betonar man att sorgearbetet är en process som kräver en aktiv insats av den sörjande. Det första är att erkänna fakta, kännas vid vad det är jag har förlorat, att någonting har hänt. Det andra är att uttrycka känslor i relation till det som har hänt. Det tredje är att lära sig fär-

digheter för det fortsatta vardagslivet – man måste ta sig ur sängen, betala räkningar osv. Och det fjärde steget är att kunna knyta an på nytt, fästa sig vid något, våga älska igen. Om man fastnar i processen kan det bli så att man aldrig vågar älska igen eftersom man är rädd för smärtan att mista.

Hur hel kan man bli?

Med utgångspunkt i den egna släktberättelsen har Larsåke skrivit om hur vi människor hanterar livets förhoppningar och begränsningar, liv och död, sorg och glädje. Som själavårdare, pastor och S:t Lukasterapeut har han också mött många människor i samtal kring dessa frågor. En viktig del i hans arbete är att hjälpa människor att foga samman de olika delarna i sin livsberättelse till en någorlunda sammanhängande helhet.

Hur långt kan man då nå på vägen till helhet i livet? Larsåke ger några olika svar på hur hel man kan bli. Hans första, relativa, svar handlar om människans förmåga att utvecklas och mogna, att ta ansvar och få något uträttat.

– Det allra första tecknet på helhet i livet är att man kan andas och att man kan sova. Är man inne i en svår sorg eller får panik, då behöver man få hjälp att andas djupt. Och då kommer ofta tårarna som en följd av det. Inget är viktigare än andrum, sinnesro och en god sömn när man håller på att hamna i panik inför hotet att kvävas eller se livet gå i bitar.

– Nästa steg är att säga som det är. Att kännas vid sitt eget liv och tala sanning om sig själv. Det förutsätter att man någorlunda kan hålla ihop livets olika delar, både de onda och de goda, både de yttre och de inre, både det man är drabbad av och det man är ansvarig för. För att nå den helheten behöver man lära känna sig själv och bli ägare av sin livsberättelse, inte offer för den, säger Larsåke.

– Sen är det de absoluta svaren. De är mer ideologiska och konsekvenser av en bestämd livsåskådning. Det första är alla människors lika värde. Helheten i att vara människa är ur detta perspektiv konstant vad som än händer i hennes liv.

– Mitt andra svar är att som kristna tror vi att relationen till Gud kan bli hel. På grund av vad Gud har gjort så kan man bli alldeles hel och förlåten. De som förstår detta bäst är nog de människor vars liv har gått sönder på olika sätt och som har upplevt nåd. Vi måste inte först rätta till allt i livet för att få den nåden, utan vi får den mitt i vår ofärdighet.

– Det tredje handlar om att vi blir fullkomligt hela först i det eviga livet bortom döden – men att vi kan uppleva benådade ögonblick eller mirakler, redan här i livet. Att få smak på en större helhet. Det i sin tur kan leda till en önskan om att bli en bättre människa.

Brustenheten

– en försummad livsmöjlighet

Du skriver i förordet till boken att du hoppas att dina barnbarn någon gång i framtiden ska upptäcka hemligheten i att man kan vara både trasig och hel. Hur menar du då?

– Det bästa exemplet är en fiol med två strängar, som i Bo Setterlinds dikt. Den är trasig, men det går att spela på den ändå. I vissa avseenden är vi inte kompletta, vi är trasiga, men vi kan ändå fungera. I vårt samhälle finns ideal som säger att om man inte är vackrast och bäst, så är man ingenting, oanvändbar. Den sortens elitistiska ideal gör att man ger upp.

– Hela temat i min bok är vad som är rimliga ideal, vad som ger kraft att leva. Det gäller också att man inte siktar för lågt och nöjer sig med för lite. Om man nu har/är en fiol med två strängar, så kan man åtminstone se till att de är så väl stämda som möjligt.

– Det är viktigt att minnas vad poeten Tomas Tranströmer skriver om i sin dikt ”Romanska bågar”, nämligen att inne i oss alla öppnar sig valv bakom valv oändligt. Att vi som människor förblir ofärdiga är inget att skämmas över. Det är som det ska.

TEXT & FOTO: CHARLOTTE PERSSON

” Inget är viktigare än andrum, sinnesro och en god sömn när man håller på att hamna i panik inför hotet att kvävas eller se livet gå i bitar. ”

Larsåke W Persson, teolog och terapeut, kommer till Öppna rum i höst.

Öppna rum

- en mötesplats för livets frågor

Ett liv utan sorg och förluster är inte möjligt och i höst ger vi oss i kast med funderingarna kring mötet med sorg och död – livets möjligheter och begränsningar.

Öppna föreläsningar

Två torsdagar i höst inbjuder vi till öppna föreläsningkvällar med intressanta föreläsare i S:t Eskils kyrka.

SORGEN – EN VÄG TILL LIVET

Torsdag 29 september kl 18.30

Varje människas sorg är den människans alldeles egna sorg. Sorg hand-

Lars Björklund

lar inte om att lämna något bakom sig utan om att införliva det i ens fortsatta liv. Här och nu och sedan där, i rummet utanför tiden.

Lars Björklund är präst i Svenska kyrkan och kaplan på Sigtuna-stiftelsen. Han har lång erfarenhet som sjukhuspräst och har skrivit flera böcker om att möta människor i svåra livssituationer. Hans senaste bok heter *Vägar i sorgen* (2009).

INGET HELT LIV UTAN TÅRAR – OM SORGENS OCH LÄNGTANS PLATS I VÅRA LIV

Torsdag 27 oktober kl 18.30

Med utgångspunkt i sin bok *Hur hel kan man bli?* reflekterar Larsåke W Persson kring livets möjligheter och begränsningar. Ett mänskligt liv utan förluster och sorger är inte möjligt. Frågan är hur vi ska handskas med dem. Ska vi dölja dem? Men hur helt kan livet bli om man förnekar den smärta som man har inom sig? Kanske

Larsåke W Persson

är vi aldrig mera hela som människor än när vi uttrycker vår djupaste längtan.

Larsåke W Persson är teolog och terapeut och har gett ut ett flertal böcker, bl a *Hur hel kan man bli?* och *Sinnesrobönen*.

Skrivargrupp

Torsdagar kl 16.00-18.00 med start 15 september, därefter varannan vecka, 7 ggr

Sorgen och glädjen de vandra tillsammans... att skriva hjälper oss ofta att gå vidare i livet. Hos nästan alla finns en längtan att få visa vem man är, att få bli en tydlig människa för sig själv och andra – att göra sig själv rättvisa. Den som vill ge sig i kast med den uppgiften kan knappast hitta en bättre väg än att skriva om sitt liv. I samarbete med studieförbundet Sensus. Kostnad: 320 kronor. Ledare: Carita Wigell. Anmälan senast 8.9 till Studieförbundet Sensus, Mari Abrahamsson tel 08-615 57 87, e-post: mari.abrahamsson@sensus.se

Samtalsgrupper

SAMTALSGRUPPEN VELA

Tisdagar kl 18.30 med start 20 september därefter varannan vecka, 5 ggr

För dig som kanske inte vet vad du tror och vill samtala om livet och andligheten.

Ledare: Leif Wiking.

Anmälan uppskattas, men det går också bra att dyka upp till första kurstillfället. Ingen kostnad.

SAMTALSGRUPPEN VETA

Torsdagar kl 19.00 med start 22 september, därefter varannan vecka, 5 ggr

Hur kan Bibelns texter hjälpa oss på vägen? För dig som är vetgirig och vill få mer kunskaper om kristen tro. Ingen kostnad.

Ledare: Eija Alpimaa Magnusson. Anmälan senast 8 september.

Anmälan

Anmäl dig genom att maila: karin.olausson@svenskakyrkan.se eller ring 08-555 670 25.

Avgiften betalas på pg 10 00 04-1 senast sista anmälningssdag (gäller ej skrivargruppen).

Workshop

NÄR LIVET INTE BLEV SOM VI TÄNKT OSS

Lördag 1 oktober kl 10.00-16.00 och söndag 2 oktober kl 12.30-16.30.

Att försonas med det som inte blev som vi hade tänkt oss är kanske en av livets stora utmaningar. Att inte fastna i det som inte blev, men heller inte förtränga och inte vilja kännas vid, kan utgöra skillnaden mellan bitterhet och acceptans. Hur hanterar vi livets övergångar och integrerar vårt förflutna till vår livsväv?

Under en helg i oktober närmar vi oss de frågorna i en workshop. Kanske finns det något som du särskilt vill försonas med för att kunna gå vidare i livet med en större tro och tillförsikt? Det blir samtal utifrån ämnets frågeställningar blandat med kreativa övningar där vi arbetar med både bild, reflektion och fri teckning.

Kursledare är Ann Thörnblad, diplomerad psykosyntesterapeut och skribent. Priset är 200 kr för båda dagarna.

Anmälan senast 26 september.

En dag i stillhet

Lördag 29 oktober i Jordbro kyrka kl 9.00-17.00

I kyrkans öppna rum får vi vara tillsammans i tystnad, med meditation och musik. Möjlighet till massage. Ledare: Eija Alpimaa Magnusson, Attila Neumerker, Catharina Ekeberg. Kostnad: 100 kr plus 250 kr för dig som vill ha massage (anges vid anmälan). Anmälan senast 17 oktober.

Pilgrimsvandring

Lördag 3 september kl 9.30-16.00

Vi vandrar Kristinaleden, ca 10 km i Tyresö. Kristinaleden är uppkallad efter Drottning Kristina. Hennes liv innehöll både stora uppbrott, svåra beslut och andligt sökande. Likt Kristina har vi möjlighet att söka nya vägar, lyssna till vårt hjärtas innersta röst och göra uppbrott också från de mest inrutade och förutsagda livsmönster. Ledare: Attila Neumerker, Charlotte Persson. Ingen kostnad. Anmälan senast 29 augusti.

Ny lokal för begravning

© a-sidan arkitektkontor ab

Under hösten påbörjas byggnationen av en ceremonilokal på Österhaninge begravningsplats. Den nya lokalen skall kunna användas för alla begravningar oavsett religiös tillhörighet. Tidigare har inte någon sådan konfessionslös, neutral, lokal funnits inom församlingen.

Alla folkbokförda som betalar begravningsavgift har lagstadgad rätt till en värdig lokal för begravning oavsett tro eller om man vill ha en helt borgerlig begravning.

Den nya ceremonilokalen är neutral och saknar religiösa symboler men är ritad för att härbärgera de många gånger svåraste stunderna i en människas liv, att ta farväl av en älskad människa. Lokalen kan möbleras på olika sätt och det finns många möjligheter för personligt utformade begravningsakter, både religiösa och icke religiösa. Möjlighet för muslimska tvagningar finns.

”En strimma av hopp”

Byggnaden är formad som ett uppochnervänt skrov, ett strandat skepp.

Formen kan också liknas vid kupade händer som vill skydda. Takkonstruktionen är limträ. Fasaden är i grått trä med takspån på vissa delar, det finns ett släktskap med Österhaninge kyrkas torn.

Byggnaden är relativt sluten mot entrésidan där det finns en omfattande förgård med ett vattenspel och grönska där man kan dröja kvar före och efter begravningen. Byggnaden är formad efter platsens naturliga förutsättningar, inspirationskälla är naturen närmast utanför och skärgården.

I det stora rummet med ca 6 meter i takhöjd öppnar sig stora glaspartier med utsikt över den vackra dalgången. Som fokus finns ett smalt fönster som arkitekterna kallat ”en strimma av hopp”. Belysningen består av stora lampor i form av moln. Väggarna är klädda i vitmålat trä och golvet är kalksten med olika ytbehandling.

Lång process når sitt mål

Tankarna på en konfessionslös lokal har funnits sedan mitten av 90-talet. En nyanlagd begravningsplats/kyrkogård kan kännas öde och ogästvänlig och därför hade man tankar på att en byggnad skulle ge platsen en varmare känsla. Redan när Österhaninge be-

gravningsplats utvidgades skisserades ett läge för ett kapell.

År 2002 fick arkitekt Åsa Flarup-Källmark (a-sidan arkitektkontor), landskapsarkitekt Monica Sandberg (Landskapsgruppen) och Bengt Krusemo (Bjerking AB) i uppdrag att upprätta ett förslag för uppförande av en ny ceremonilokal, bisättnings- och mottagningsrum, personal- och förrådsutrymmen på begravningsplatsen i olika etapper.

Den första etappen av projektet var bisättningslokalen, som togs i bruk under 2006. En bisättningslokal är den plats där kistan förvaras i väntan på begravning/gravsättning.

Ett enigt kyrkofullmäktige beslutade i juni att Österhaninge församling, som huvudman för begravningsverksamheten, skall uppföra den nya ceremonilokalen på begravningsplatsen. Under våren har inbjudna byggnadsentreprenörer haft möjlighet att lämna anbud på byggnadsprojektet och under sommaren har val av entreprenör gjorts.

Löpande information om byggnationen kommer att presenteras på hemsidan www.osterhaningeforsamling.se under fliken Verksamhet/Begravning.

Kyrkogårdsförvaltningen

Barn & Ungdom

Barn – fasta grupper

Anmälan sker till respektive kyrka, se kontakter sid 19.

BABYCAFÉ MED BABY- MASSAGE OCH BABYRYTMIK

Jordbro kyrka

Torsdagar 10.00-11.30,
start 1.9

BABYMASSAGE

S:t Eskils kyrka 0-10 mån

Tisdagar 9.30-11.30,
start 13.9

Vendelsö kyrka

Mån, tors 10.00-12.00,
start 25.8

PYSSELGRUPP FÖR VUXNA MED SMÅ BARN

(För dig med barn upp till
6 månader)

Vendelsö kyrka

Tisdagar 10.00-11.30,
start 30.8

FAST BARN- OCH FÖRÄLDRAGRUPP

med Alla barn i centrum
tematräffar, se notis sid 3

S:t Eskils kyrka 0-5 år

Fredagar 9.00-11.30,
start 16.9

BARNTIMMAR

Jordbro kyrka 4-5 år

Ons, fre 9.00-11.30,
start 31.8

S:t Eskils kyrka 3-5 år

Mån, ons, fre 9.00-11.30,
start 5.9

MINIORER

Jordbro kyrka 7-11 år

Tisdagar 14.00-16.00,
start 30.8

S:t Eskils kyrka 7-9 år

Tisdagar 14.30-17.00,
start 13.9

Ändringar kan förekomma,
se hemsidan för aktuell
information: www.osterhaningeforsamling.se

JUNIORER

S:t Eskils kyrka åk 4-5

Onsdagar 15.30-17.30,
start 14.9

Vendelsö kyrka 10-12 år

Tisdagar 14.00-16.30,
start 30.8

57:AN OCH 67:AN

Jordbro kyrka åk 5-7

Måndagar 16.00-18.00,
start 5.9

S:t Eskils kyrka åk 6-7

Torsdagar 16.00-18.00,
start 15.9

FRITIDSGRUPP

Vendelsö kyrka 7-11 år

Mån, ons 13.00-16.00,
start 29.8 eller
tis, tors 13.00-16.00,
start 30.8

ALLA BARN I CENTRUM

– tematräffar för föräldrar,
se notis sid 3

S:t Eskils kyrka

Måndagar 19.00-21.15,
start 12.9

Barn – öppna grupper

Ingen anmälan.

ÖPPEN BABYGRUPP

S:t Eskils kyrka 0-8 mån

Onsdagar 13.00-15.30,
start 7.9

ÖPPEN BARN OCH FÖRÄLDRAGRUPP

S:t Eskils kyrka 0-3 år

Mån, tis, tors 9.00-11.30,
tors 13.00-15.30, start 5.9

Vendelsö kyrka 0-5 år

Mån-tors 9.00-11.30,
start 22.8

MÖTESPLATS FÖR ADOPTIONSFAMILJER

Lördagar 10.30-13.00

S:t Eskils kyrka: 24.9, 12.11

Vendelsö kyrka:

3.9, 15.10, 3.12

BABYRYTMIK

Jordbro kyrka 0-2 år

se Babycafé, torsdagar
10.00-11.30, start 1.9

S:t Eskils kyrka 0-1 år

Måndagar 13.30-15.00,
start 12.9

SMÅBARNRYTMIK

S:t Eskils kyrka 1-2 år

Onsdagar 9.30-11.30,
start 14.9

MUSIKLEK & ORGELSAGOR

S:t Eskils kyrka 3-5 år

Tisdagar 14.30-16.00,
start 13.9

MINISÅNG

Jordbro kyrka 4-6 år

Onsdagar 14.30-15.30,
start 31.8

MUSIKALGRUPPER

Jordbro kyrka 7-9 år

Tisdagar 16.00-16.45,
start 30.8

Jordbro kyrka från 10 år

Tisdagar 17.00-18.00,
start 30.8

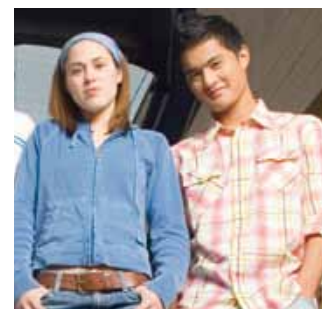
Ungdom

UGH – UNGA I GUDS HJÄRTA Ungdomsgrupp från 14 år

S:t Eskils kyrka

Onsdagar kl 18.00-21.30,
start 24.8

Glad, ledsen, nyfiken, less
eller galen? Kom som du är
och häng i St Eskils ung-
domsgrupp! Här råkar du
ut för allt möjligt, som t ex
filmer, pyssel, x-box, dis-
kussioner, utflykter, spa-
kvällar, bowling och funde-
ringar kring Gud och livet.
Tillsammans firar vi även
mätta och fikar en hel del.
En skön blandning av lek
och allvar utlovas!
Vill du veta mer, ring Karin
Lind.

QV UNGDOM

Ungdomsgrupp från 14 år Vendelsö kyrka

Torsdagar kl 18.30-22.00,
start 8.9

Här får du vara sig själv
fullt ut, utan krav från
skola, kamrater eller familj.
Du får chansen att gå in i
olika projekt och kan känna
dig för om något passar just
dig. Vill du veta mer, ring
Mikael Gyllstedt eller
Henrik Stenman.

TJEJGRUPP

Vendelsö kyrka, åk 7-8

Fre 15.00-17.00, start 9.9
Vill du veta mer, ring
Eva-Lisa Oldeberg.

Kalendarium

Gudstjänster och andakter

VARJE VECKA:

S:t Eskils kyrka

onsd kl 8.00 Morgonmessa
onsd kl 12.00 Lunchmusik
sönd kl 11.00 Gudstjänst

Vendelsö kyrka

torsd kl 18.30 Kvällsmessa
sönd kl 11.00 Gudstjänst

Jordbro kyrka

sönd kl 16.00 Gudstjänst
Höstupptakt efter sommar-
uppehållet 28.8. Därefter:
11.9 Jazzgudstjänst
25.9 Gudstjänst i Taizéanda
9.10 Skördegudstjänst
23.10 Internationell
gudstjänst
6.11 Musikgudstjänst
13.11 Gudstjänst med
musikal, 27.11 och 11.12

Fredagar kl 9.30
Småbarnsgudstjänster
Datum: 23.9, 21.10, 18.11
och 14.12

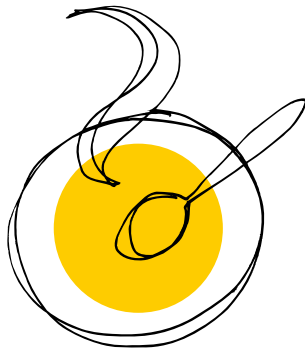

Sinnesrogudstjänster

Vallakyrkan

Sinnesrogudstjänster
kl 18.00, fika från kl 17.00
Datum: 24.9, 22.10, 19.11
och 17.12

För utförligt program,
se annonsering i Mitt i
Haninge och www.osterhaningeforsamling.se

Träffpunkter

LUNCHMUSIK OCH SOPPA

S:t Eskils kyrka

Onsdagar kl 12.00
Lunchmusik med varierat
innehåll.
Sopplunch kl 12.30,
start 7.9.
Fr o m i höst är det sopp-
lunch efter musiken varje
vecka.

KRYCKAN

Vallakyrkan

Sleipnervägen 111
En mötesplats för hemlösa,
missbrukare och utsatta.
Öppettider: ti, ons, tors
kl 8.00-14.00 Café (kl 8.00
frukost, kl 12.00 lunch)
fre kl 8.00-13.00 Café

ÖPPET KYRKTORG

Vendelsö kyrka

Fredagar kl 10.00-12.00,
start 2.9
En träffpunkt för daglediga
i alla åldrar, möjlighet till
en kopp kaffe, en sång, en
berättelse, samtal och
gemenskap.
För mer information, kon-
takta Eva-Lisa Oldeberg.

TORS DAGSCAFÉ

Brandbergens församlingslokal

Jungfruns gata 415.
Fika och program varje
torsdag kl 13.00, start 1.9
För mer information,
kontakta Malin Persson

SOPPA PÅ MUSIK

Jordbro kyrka

En onsdag i månaden
kl 12.00 musik, soppa och
trevligt sällskap:
14.9 Finska toner
Hannes Hellgren, sång,
orgel och piano
12.10 Nu är det jazz igen
Ellman/Larsson
Constellation
9.11 Klassiska pärlor
Mikael Fahlstedt, piano
Gunilla Franklin, sopran
Per-Arne Hedin, tenor
7.12 Advents- och
julkarameller
Ulrika Zettersten, sång
Niclas Steeve, piano

KYRKPUB

Vendelsö kyrka

Fredag 23.9 och 11.11
kl 19.00-22.30
En träffpunkt med
musik och tänkvärt
innehåll. Barnpassning.
För program, se
hemsidan

MUSIKLUNCH

Vendelsö kyrka

Tisdagar kl 12.00-13.00
med lunch till självkost-
nadspris och ett kortare
musikprogram
Datum: 13.9, 11.10, 8.11
och 6.12.

CAFÉ TISDAG

Jordbro kyrka

Varannan tisdag kl 9.30-
11.30 (jämna veckor).
Öppen träffpunkt med
kaffe, småprat, gemenskap,
andakt, olika program.
Datum: 6.9, 20.9, 4.10,
18.10, 15.11, 29.11, 13.12

ARBETSKRETSEN I HANDEN

S:t Eskils kyrka

Fika och gemenskap var-
annan måndag kl 13.00
jämna veckor, start 19.9.
Vi inleder med andakt i
kyrkan.

VENDELSÖ KYRKLIGA SYFÖRENING

Vendelsö kyrka

Syföreningen träffas var-
annan tisdag kl 13.00-
15.00 och *Stödstrumporna*
varannan torsdag kl 18.00-
21.00. Nya och gamla med-
lemmar är välkomna. Kon-
taktperson Britt Lindberg

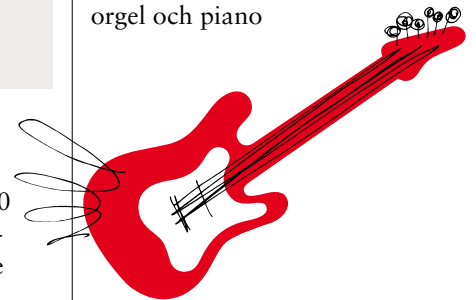
Musik

KYR KOKONSERT

Söndag 11.9 kl 17.00

S:t Eskils kyrka

Mi Hwa Park-Jakobsson
(Sydkorea/Finland), sång
Matti Oikarinen (Finland),
orgel och piano

MUSIKCAFÉ

Söndag 25.9 kl 18.00

S:t Eskils kyrka

Musikcafé med servering
Fahlstedts flickor Reunion
III och Mikael Fahlstedt

KONSERT OCH PSALMAFTON

Söndag 30.10 kl 18.00

Vendelsö kyrka

Södertörns Brass,
Peter Göthe, dir

**GUDSTJÄNST MED MUSIK
UR VERDIS REQUIEM****Söndag 6.11 kl 11.00****Vendelsö kyrka**

Gunilla Ehn-Nakayama
sopran, Ann-Christine
Wilund, mezzo,
Pall Johannesson, tenor och
Ragne Wahlroth, bas

Körer**VUXENKÖRER****Österhaninge kyrkokör**

S:t Eskils kyrka
Tisdagar kl 18.30-21.00,
start 6.9.
Anmälan till Mikael
Fahlstedt

Kontakt

För telefonnummer
till respektive kontakt-
personer se sidan 19.

Vendelsö körensemble

Vendelsö kyrka
Onsdagar kl 18.30-20.30,
start 17.8
Anmälan till Ann-Christine
Wilund

Audite

Jordbro kyrka
Tisdagar kl 19.00-21.00,
start 30.8
Anmälan till Sara Bjäde

Gospelkör

S:t Eskils kyrka
Torsdagar varannan vecka
kl 17.30-19.30, start 18.8
Körledare: Lisa Bengter
Anmälan via Sensus hem-
sida, www.sensus.se eller
tel 08-615 57 87
(Mari Abrahamsson)
Kostnad: 500:-/termin
I samarbete med Sensus

UNGDOMSKÖRER**Södertörns ungdomskör**

S:t Eskils kyrka. Från 18 år.
Övar en lördag i månaden
kl 9.00-12.00.
Körledare: Mikael Fahlstedt
och Mia Stavroulaki
Anmälan till Mikael
Fahlstedt

Ungdomskör i S:t Eskil

Från 13 år, start 30.8
Tisdagar kl 18.30-20.00
Anmälan till Catharina
Ekeberg

Ungdomskör i Vendelsö

Från 13 år, start 30.8
Tisdagar kl 18.30-20.00
Anmälan till Kamilla
Arlestrand

BARNKÖRER**S:t Eskils kyrka**

Anmälan till Catharina
Ekeberg
Lilla barnkören
6-7 år. Tisdagar kl 17.30-
18.00, start 30.8

S:t Eskils barnkör

8-12 år. Tisdagar kl 16.15-
17.15, start 30.8

Vendelsö kyrka

Anmälan till Kamilla
Arlestrand, start 30.8
Lilla kören
5-6 år.
Tisdagar kl 15.00-15.30
Barnkören
åk 1-3.
Tisdagar kl 16.00-16.45
Stora kören
åk 4-6.
Tisdagar kl 17.00-18.00

Joka vuosi syyskuussa ruotsin kirkot viettävät diakonia kuukautta. Diakonia on läsnäoloa ja huolenpitoa. Diakonian lähtökohtana ovat Jeesuksen esimerkki ja hänen opetuksensa. Jeesus kohtasi apua tarvitsevat, köyhät, sairaat ja syrjäytetyt, kuunteli heitä, paransi, auttoi ja julisti anteeksiantamuksen sanomaa.

Kertomuksessa laupiaasta samarialaisesta Jeesus osoitti, että jokainen ihminen on lähimmäisemme riippumatta kansallisuudesta, rodusta, uskonnosta tai muista erottavista tekijöistä.

Tämän vuoden diakonia kuukauden teemana on vapaaehtoisuus, Medmänniska – gör skillnad. Monet ihmiset toimivat eri seurakuntien diakoniyössä vapaaehtoisina. Österhaningen seurakunnassa vapaaehtoiset auttavat mm soppalounailla, toimivat kirkkoväärteinä, laulavat kuoroissa ja auttavat Kryckanin päivätoiminnassa. Tehtäviä löytyy erilaisia, riippuen siitä mitä haluaa tehdä ja miten paljon aikaa on käytettävissä.

Usko siihen että Jumala rakastaa kaikkia ihmisiä voi motivoida meitä auttamaan toisia. Auttaa voi monin eri tavoin. Ja kun auttaa toista ihmistä, se usein myös antaa jotain takaisin. Hän joka tarjoaa yhteenkuuluvuutta, saa usein myös itse osan siitä. Rakkaus kasvaa sitä jakaessa. Jeesus kehottaa meitä ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi”. (Matt 22:39)

” Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni. ”Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?”
”Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” ”

Matt 25:35-40

SYYSKAUDEN TOIMINTAA ST.ESKILIN KIRKOLLA

4/9 15.00 Ehtoollisjumalanpalvelus
13/9 13.00 Tiistaitapaamiset alkavat Vallakirkolla
21/9 18.00 Laulu-ilta
2/10 15.00 Jumalanpalvelus
19/10 18.00 Laulu-ilta
5/11 18.00 (huom! aika) Pyhäinpäivän hartaus
27/11 15.00 Jumalanpalvelus

BANDKVÄLL

En scen öppen för alla

Bandkvällar i höst:
7 oktober och
9 december

TEXT: CHARLOTTE PERSSON/CATHARINA FREDRIKSON
FOTO: CATHARINA FREDRIKSON

Det är fredagskväll och kyrktorget i Vendelsö kyrka är fullt av ungdomar. På scenen repar banden inför kvällens spelning. Kyrktorget är förvandlat till rockscen och lokalen till ett skönt häng med fika och bra musik.

– Vi startade bandkvällarna för att göra något positivt för ungdomar på det lokala planet, säger Henrik Stenman, församlingspedagog och musiklärare. Och för att skapa en bra miljö att vara i. Vi har många ungdomar som är musikintresserade och de hakade på och ville vara med.

Nu är det ungdomarna i Vendelsö kyrka som fixar det mesta under bandkvällarna – ljud, ljus och fika. Alla intäkter från snacks och godis går till välgörande ändamål.

Ett av banden som spelar ikväll är Coastline. De träffades under konfirmationstiden, bildade ett band och har spelat ihop ca 1,5 år. Henrik berättar att de är rätt etablerade i Haninge och har spelat mycket på musiktävlingar och ungdomsgårdar. – De har blivit väldigt duktiga, tycker jag.

När jag frågar Simon, Johan, Felix och Mattias vad för slags musik de spelar så svarar de: – Det vi gör låter som något helt nytt! Och skrattar. De vill inte fastna i någon speciell genre, utan vill låta humöret och livet styra. Någon har sagt att de låter lite som Red Hot Chili Peppers – en stor komplimang för dem, eftersom det är deras egna förebilder. Coastline skriver sina låtar själva. Tre av dem går gymnasium med musik som inriktning och de vill satsa på musiken.

Coastline – Simon Carlstedt, 17, gitarr, Johan Silverudd, 18, bas, Felix Lager, 16, trummor och Mattias Igelström, 17, sång.

Emma Hammervald, 14, bas, Erika Carlsson, 15, elgitarr, Ninni Westin, 14, keybord, Lovisa Dannelind, 14, trummor och Elin Hammervald, 12, elgitarr. Alla tjejerna sjunger också.

– Vi har många spelningar just nu, nästan varje helg. Det är kul att komma ut, spela inne i stan och så. I somras spelade vi på en festival på medis, för ett tag sedan på Gula villan. Vi är ett seriöst band och nu vill vi att fler ska få veta vilka Coastline är.

Det andra bandet på scen är ett tjejgäng som kallar sig Backyard Barbies – Emma, Erika, Ninni, Lovisa och Elin.

Första gången de stod på scen tillsammans var en bandkväll för några månader sedan – då var det premiär. Ikväll hoppas de att det ska gå lite bättre än då. De spelar mest covers och låtvalen går åt indiepop och rock. De säger att inspirationen kommer från allt från Håkan Hellström till Kiss. Ingen speciell genre, utan de spelar ”bra musik”. De gillar att stå på scen. – Ja, det är härligt! Det är kul med uppmärksamheten – att några faktiskt sitter där och lyssnar på OSS.

När de föranmälda banden har spelat är det Öppen scen. De som vill får komma upp och dra en historia eller spela en låt. Det är en stor spännvidd på bidragen – från singer/songwriters, som kommer med sin gitarr och sjunger egna låtar till rockband.

– När vi började med öppen scen var det en chansning, säger Henrik. Jag undrade om det skulle bli något över huvud taget. Men de brukar inte vilja sluta, för det är så många som vill visa upp något. De är modiga.

– Jag tror att vi har skapat en stämning som är accepterande – och det känns viktigt! Någon gång ska vara den första då man gör något på scen och det ska vara helt ok, för vi har alla varit där någon gång.

– Vi fortsätter med bandkvällarna i höst. Och det vore kul att få både gamla och nya band som vill spela. Det är bara att höra av sig till mig om man är intresserad!

Freja Nordqvist och Julia Castlin sjöng och spelade.

Vad är en människa?

Frågan är evig, svaren många. Samtiden svarar att varje människa är en självständig enhet som bestämmer över sitt eget öde: Om jag tänker positivt bli det mesta bra. Bestämmer jag mig för att lyckas kommer jag att göra det.

Det är ett synsätt som utstrålar stark tro på människan – hennes möjligheter, hennes ansvar. Jag gillar tanken på att en människa aldrig behöver ge upp. Samtidigt bär nyandligheten fram det glada budskapet att jag kan välja att vara alltigenom kärleksfull och god, det är också vackert. Men stämmer det?

Den kristna synen är annorlunda, mer komplicerad. Jag törs faktiskt knappt prata om det ens. Av så många har kristendomens människosyn så länge betraktats som mörk och förtryckande att vi kristna skäms för den, men: Enligt kristen tro kommer människan – du och jag, alla, hela mänskligheten – med ett fabriktionsfel. Det finns en spricka i oss. Vi är Guds avbild och vi är syndare. Ohjälpligen.

Ärligt talat tycker jag den människosynen är bland det ärligaste och mest befriande i det kristna credot. För mig var det en fantastisk insikt: Jag är människa, alltså gör jag fel.

Det förklarar varför världen ser ut som den gör, varför krig och andra uttryck för mänsklig brist i stort och smått fortsätter förstöra så många liv. Det förklarar varför jag så ofta gör det dåliga jag inte vill, i stället för det goda som jag vill. Jag vet att kvinnor våldtas brutalt i smutsiga krig i Kongo, krig som handlar om metallerna i min

mobiltelefon, men jag gör inget för att ändra på det trots att jag som konsument har all makt i världen att sätta press både på mobiltelefonstillverkare och regeringar.

Människan är syndare och det går inte att göra något åt, jaha, det är kanske befriande realistiskt men det låter ju helt hopplöst. Det går alltså inte att tro på en bättre värld? Jodå. Bara med en realistisk syn på människan som ohjälpligen både ond och god kan världen bli bättre. Det går att skapa samhällen som uppmuntrar människans goda sidor och hindrar de dåliga från att få spelrum. Och enligt kristen tro är jag inte bara samtidigt syndare och Guds avbild – jag har en fri vilja. Jag kan välja vilken sida av mig själv jag vill bejaka.

Jag kan säga nej till det dåliga och ja till det bra. Jag kan göra så enkla saker som att mejla företaget som tillverkade min mobiltelefon och fråga dem varifrån metallerna i den kommer. Det räddar inte världen och kommer inte att förvandla mig själv till en hundra procentigt god människa för alltid, men det är en start. Så länge jag inte gör något är jag däremot delaktig i världens synd, det är inget konstigt, det är bokstavligt och konkret.

Den som tror att det går att skapa relationer där alla människor har för-

bättrats till att vara enbart goda, hon bedrar både sig själv och andra. Mänskligt liv kommer aldrig att bestå av enbart frid och glädje. Mänsklig kärlek och närhet kommer ohjälpligt med de friktioner som uppstår när våra fel och brister gnuggas mot varandra.

Vi är som vi är. Det var för mig den fantastiska upptäckten i Gamla Testamentet: att människorna som levde då var så lika oss här nu i sina svagheter och sin styrka, sin längtan och sin vrede, trots att de levde för tusentals år sedan. Människan har inte blivit annorlunda sedan dess, men kanske har vi lärt oss så pass mycket om oss

MIN VÄG TILL TRO, DEL 4
tidigare artiklar i serien finns att läsa i nr 1, 2 och 3 2011 på www.osterhaningeforsamling.se

Maria Küchen, foto: Ester Sorri

Foto Magnus Aronson

själva att vi kan bidra till en värld som faktiskt är bättre.

Till dess kommer krigen att fortsätta. De är det yttersta uttrycket för fabriktionsfelet i människan. Och det är bara i sagoböcker som krig utspelar sig mellan onda och goda, varpå de onda i bästa fall besegras och de goda börjar regera världen. Ont och gott finns i var och en av oss, ont och gott finns i alla människor på båda sidorna i ett krig, och kampen mellan ljus och mörker kommer aldrig att ta slut eftersom den måste pågå inom dig och mig.

Mördarna i nazismens koncentrationsläger var inga monster, de var människor som du och jag. De an-

vände inte sin fria vilja för att bejaka sig själva som Guds avbild, de använde den till att bejaka sin inneboende mänskliga brist eftersom samhällsstrukturerna med kraft uppmuntrade dem till det. I andra strukturer skulle de aldrig ha begått några illdåd. Men det går inte att skylla på strukturerna. Våldtäkterna i Kongo upphör inte förrän jag tar ansvar för vad som egentligen finns i min mobiltelefon. Vi hör ihop med varandra, alla vi levande på den här planeten. Vi är delaktiga i varandras liv. Resten handlar om att tänka positivt, att bejaka det goda i mig själv och andra.

TEXT: MARIA KÜCHEN

KONTAKTA OSS

S:T ESKILS KYRKA

Runstensvägen 14, Handen, vx 555 670 00

Präster

Eija Alpmäa Magnusson, 555 670 53

Magnus Crispin Back, 555 670 52

Attila Neumerker, 555 670 40

Håkan Nordgren, 555 670 37

Diakon

Malin Persson, 555 670 31

Musik

Catharina Ekeberg, kantor, 555 670 13

Mikael Fahlstedt, organist, 555 670 12

Församlingspedagog

Elisabet Hillbratt, 555 670 43

Församlingsassistenter

Anna Fredholm, 555 670 38

Karin Lind, 555 670 44

Mia Sjödin, 555 670 39

Barnverksamhet

Anki Bokvist, Helena Andersson,

Gertrud Eriksson, Birgitta Ohlsson

555 670 47, 555 670 55

Vaktmästare 555 670 90

VENDELSÖ KYRKA

Skomakarvägen 18

Präster

Per Hilmer Larsson, distriktschef

555 670 73

Mikael Gyllstedt, 555 670 77

Diakoni

Eva-Lisa Oldeberg, diakoniassistent, 555 670 72

Musik

Ann-Christine Wilund, kantor, vuxenkör

555 670 71

Kamilla Arlestrand, körledare, 555 670 29

Församlingspedagog

Henrik Stenman, 555 670 74

Barnverksamhet

Britt Lindberg, Ninni Winberg,

Susanne Kumlin, 555 670 75

JORDBRO KYRKA

Moränvägen 17

Präster

Veronica Willner, distriktschef, 555 670 61

Carl Henrik Widlund, 555 670 62

Diakon

Gun-Britt Boström, 555 670 63

Musik

Sara Bjäde, kantor, 555 670 65

Barnverksamhet

Barbro Widarsson, Ulla Sunesson, 555 670 67

Fritidspedagog

Maria Larsson, föräldraledig

BRANDBERGENS FÖRSAMLINGSLOKAL

Jungfruns gata 415

Diakon

Malin Persson, 555 670 31

KRYCKAN

Vallakyrkan, Sleipnervägen 111, 777 80 90

Katija Smalliakowa, diakon, 555 670 66

Leif Wiking, präst, 555 670 54

Carina Ekman, diakoniassistent

Hanna Shevchuk, Jordbro

– Jag tycker att kursen har berikat mitt kristna liv. Att gå tillbaka till grundpelarna i den kristna tron, det var fantastiskt att få fördjupa sig igen och sitta och samtala om det. Man går inte oberörd ur samtal om till exempel korset och dopet. Antingen förändrar det eller förvandlar det. Mig har det förändrat, det är mer positivt.
– Har man frågor och söker meningen med livet och svar på de stora frågorna – då ska man gå Alpha!

Hans Collin, Jordbro

– Alphakursen har gett mig fördjupade kunskaper om den kristna tron, man går lite djupare i varje enskild fråga.
– Att få lyssna på de olika gruppdeltagarnas berättelser och erfarenheter har varit bra. Att få höra vad tron betytt för andra och hur de kom in på det här. Det ger substans. Jag tycker att det har varit trevligt och jag har lärt känna nya människor.

Julia Carlsson, Jordbro

– Alphakursen har varit mycket givande faktiskt. Jag skulle gärna gå om den! I höst blir det en fortsättningskurs som jag ska gå.
– I vår grupp hade vi små diskussioner och jag fick reda på en del saker som jag inte visste innan. Jag har fått ett intresse för Bibeln och börjat läsa den. Nu har jag kommit in i det här mer och också börjat minnas sådant jag hört i min barndom om kristen tro. Nu längtar jag efter att Beta-gruppen ska starta!

Gå en Alphakurs!

– Har man frågor och söker meningen med livet och svar på de stora frågorna, då ska man gå Alpha. Det säger Hanna Shevchuk, en av deltagarna i vårens Alphakurs i Jordbro kyrka. Jag kände att jag tagit mycket för givet. Det här var rätt ställe att söka på.

Alpha

En Alphakurs är en grundkurs i kristen tro. Kursen är öppen för alla – oavsett tidigare erfarenhet eller religion – och ger möjlighet att utforska vad kristen tro handlar om. Kursen omfattar tio kurstillfällen och en helg.

Varje kurstillfälle inleds med en gemensam måltid, följt av ett föredrag med ett tema per tillfälle. Därefter samlas alla i mindre grupper och får möjlighet att samtala om sina egna frågor, erfarenheter och kvällens tema.

Barbro Widarsson var med som gruppleddare under Alphakursen i vår.

– När jag själv gick kursen blev jag väldigt inspirerad. Jag fick ställa mina egna frågor och fick fundera över massor av saker. Eftersom livet går så fort framåt så har man inte tid alla gånger att ställa frågorna och fundera över dem. Jag tycker att jag själv kom djupare i min tro.

– Som gruppleddare förberedde jag varje veckas ämne genom att läsa och fördjupa mig i Bibeln – det var bra för mig också.

– Första gången vi träffades var alla lite stela. När man sedan lär känna varandra så vågar man ju säga mer och det gör inget om det jag säger är lite ogenomtänkt, de andra förstår mig i alla fall – så kände jag i min grupp. Vi fick en fin gemenskap.

– Att alla får komma till tals är viktigt. Jag vill se alla och se till att alla får synas – det är min uppgift i allt jobb jag har. Att vara medmänniska.

Alphakurserna startade i anglikanska kyrkan, i Holy Trinity Brompton Church i London, i början av 80-talet. Alpha finns idag i över 170 länder och runt 14 miljoner människor har gått en Alphakurs.

Kursen har funnits i Sverige sedan 1996 och ca 75 000 svenskar har gått den. Kurserna finns i många olika samfund och kyrkor, men kursernas innehåll och upplägg är desamma.

TEXT & FOTO:
CHARLOTTE PERSSON

I höst börjar en ny Alphakurs i Jordbro kyrka – och fortsättningskursen Beta kommer att gå parallellt på samma tider. Start/prova på kväll: onsdag 14 september kl 18.00–20.30. Plats: Jordbro kyrka, Moränvägen 17. Kursen är gratis, men en avgift tas ut för kursmaterial, mat och helgen. Anmälan och frågor: Veronica Willner, 08-555 670 61, veronica.willner@svenskakyrkan.se.